

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsako sredo opoldne. Stane za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L, za inozemstvo 20 L. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

— Uredništvo in uprava: ul. Veturini 9. —
— ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ. —

Ne požigi in ne vsa nasilja nam ne bodo vzela vero v pravično stvar našega naroda. Vsak dan bolj živo se zavedamo, da naše pravične zahteve morajo zmagati.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo lir v visočini enega cm v enem stolpu.
— List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. —
— Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici. —

Še o dogodkih na Kobarškem.

IZIGRAVANJE AVTONOMIJE.

Dogodki v Drežnici, Kobaridu in Starem selu pomenijo prvi organizirani vpadi fašizma v našo deželo. Pred očmi odgovorne vlade je treščila prvič pest najnasilnejše stranke Italije na goriške Slovence. Iz srede našega ljudstva so se dvignili plameni prvih požarov, slovenski kmet je bežal s svojimi ženami in otroci v največjem viharju iz rodnih vasi in se skrival kakor divjačina po noči v gozdovih. Ti dogodki so silno razburili vso deželo, vse stranke in organizacije obeh narodov so se zavedle usodnih posledic, ki utegnejo nastati iz teh dogodkov za celokupno politično življenje naše pokrajine. Sporazum med italijanskim in slovenskim ljudstvom, za katerega so delali sredi najsilnejših težkoč in z največjim naporom najboljši možje na obeh straneh leto in pol, je bil na tem, da se razbije za zmirom.

Spričo tega usodnega in težkega položaja je goriški deželni odbor, kot zastopnik italijanskega in slovenskega prebivalstva Goriške zavzel, kakor je bila njegova dolžnost, svoje stališče in oklenil za svojo resolucijo, ki jo priobčujemo na drugem mestu. V njej obsoja prav odločno oskrnitve spomenika na Krnu, s čimer je govoril v smislu in duhu ne-le italijanskega, temveč tudi slovenskega prebivalstva. Slovensko ljudstvo zahteva od vseh svojih članov, da brezpogojno spoštujejo mirne in človeške in njihovimi spomeniki. Ideali in spetnje italijanskega naroda morajo biti Slovencem nedotakljivi. To je navada in običaj med vsemi civiliziranimi narodi sveta in Slovenci bi zatajili in zavrgli svojo kulturo, ako bi se tega ne držali. Slovensko ljudstvo zahteva, da se krivci brez ozira na narodnost kaznujejo, in odklanja seveda sleherni skupnost s storilci.

Goriški deželni odbor pa je v svojem sklepu prav tako jasno in odločno obsodil tudi fašistovske požige in vsa nasilstva, ki smo jih doživeli na Bovškem. Poklonil je nesrečnim žrtvam surovega napada osem tisoč lir prve podpore. Če se je namreč zgodil na Krnu zločin, je požiganje naših hiš, rušenje slovenskih spomenikov, pretepanje slovenskih kmetov tudi zločin, in sicer tembolj nočloveški, ker se je izvršil nad neoboroženim in nedolžnim ljudstvom.

Zadnji del resolucije deželnega odbora je podžgal politične strasti fašistovskih organizacij do vrhunca. Pogumni in značajni sklep dež. odbora jih je zadel na zelo občutljivem mestu. Poslanec Giunta je v pričetku v svoji lastni osebi v Gorici, sklical proti vsem vladnim prepovedim shod, na katerem je 120 fašistov sklenilo naravnost nezaslišeno resolucijo. V njej trdijo: 1.) da je deželni odbor »v svojem jezuitsko sestavljenem sklepu pokazal očitno solidarnost z odgovornimi moralnimi povzročitelji oskrnitve na Krnu«, 2.) da se izraža v tem sklepu sovraštvo, srd in »balkanska zlobnost slovenskih elementov« in nekaterih »takozvanih« Italijanov proti »plemenitim fašistovskim oddelkom«, ki so šli maščevati krnske mrličke; 3.) da podpirajo nekateri italijanski listi »delo slovenskih krogov, kateri hočejo položoma in z rafinirano premetenostjo« ustvariti sovražno razpoloženje proti državi. Iz teh vzrokov poziva resolucija vlado, naj posveti svojo pozornost »stranotnemu zadržanju goriškega deželnega odbora« ter naj ta deželni odbor odstavi.

Če pa ostanejo še nadalje taki ljudje na svojih mestih, tedaj bodo »fašisti primorani delati na lastno pest in bodo v ta namen uporabili vse sile bojnih oddelkov III. cone«.

Mislimo, da taka resolucija ni bila še nikdar sklenjena na goriških tleh. Po svoji predrznosti je ta resolucija tlela, da jo moremo razumeti le tedaj, če vemo, da jo je sklenila fašistovska stranka. Kdaj ste že slišali, da bi kakla politična organizacija v državi grožila po časopisih vladi, da bo preko vseh zakonov in preko vlade odstavljala javna oblastva? Kdaj ste že ču-

li, da bi kakla stranka izjavljala pred celim svetom, da misli postaviti na noge vojaško opremljene čete, to se pravi pravcato in resnično armado in jo peljati v glavno mesto kake pokrajine, da nastopi tam s silo, preziraje regularno, od celega naroda vzdrženo državno vojsko? Kdo je kdaj bolj vničeval ugled armade, vlade in države? Višek vsega pa je ta, da vlada k vsemu temu molči in požira pridno vse žalitve.

Vendar pa ta resolucija ni le predrzna, temveč ravnotako nespametna. Fašisti so pač zelo napadalni, toda politično da se milo izrazimo — zelo zelo mladostni. Njihova dalekovidnost je tolika, da gledajo najmanj 3 cm daleč. Razumljivo je, da so fašisti bili zelo ogorčeni radi zločina na Krnu in brez dvoma je dogodek segel globoko v čustvovanje vseh italijanskih strank, od katerih je marsikatera — dasi protifašistovska — naravnost opravičevala zadržanje fašistov. Kar čez noč je pa »politik« Giunta treščil na mizo avtonomije in deželni odbor. To je bila politična bedarija, kakor je ni zmožen tako zlahka kak poslanec izmed 535 poslancev italijanskega parlamenta. Fašisti so hoteli resolucije udariti deželni odbor, toda lopnili so po glavi sebe. Kajti vse, kar je v naši deželi avtonomističnega, se je namah združilo, vse goriške in furlanske brez razlike narodnosti (in celo del goriških fašistov) so čutili, da je naperjen napad na življenjske interese cele pokrajine.

Vsi Slovenci in Furlani, ki žele in zahtevajo za deželo ljudsko avtonomijo, so ogorčeni nad fašistovskim sklepom in stopajo že na plan. Kakor čujemo, pripravljajo slovenske in furlanske občine že protestne resolucije, v katerih izražajo deželnemu odboru popolno zaupanje, soglašajo celoma z njegovim sklepom.

Slišimo, da pripravljajo občine velike deputacije za generalnega civ. komisarja v Trstu in ministrskega predsednika v Rimu, da podajo vladi sledečo izjavo: Ako se fašisti prikažejo v Gorici in skušajo izvesti svojo grožnjo, bodo vsi župani in vsi občinski svetovalci odstopili in dali svoja mesta Rimu na razpolago.

Izjava deželnega odbora Goriško-Gradišanskega. Deželni odbor goriško-gradišanski je v svoji seji dne 27. m. m. sklenil sledečo resolucijo:

Deželni odbor goriško - gradišanski izraža vse svoje ogorčenje nad grodim činom nekaterih zločincev, ki so onečastili spomenik, ki ga je postavila na Krnu hvalna Italija svojim največjim junakom, in ki so s tem razžalili domovino in civilizacijo ter zahteva naj pravica uveljavi nastrožje ukrepe proti moralnim in dejanskim povzročiteljem zločinstva, da se tako ustvari primer, da ne sme nikdo ne kaznovan dvigniti skrunilne roke proti simbolu, ki so najsvežeji vsakemu italijanskemu srcu. Istočasno pa dviga slovesen protest proti vsakomur, ki bi hotel ostudno dejanje nekaterih zločincev, ki so že v rokah pravice, naprčiti na rovaš mirnega in civiliziranega naroda, kateri je prostovoljno potom svojih zakonitih zastopnikov izjavil, da noče imeti ničesar skupnega s skrunilci spomenika, posvečenega slavi krnskih junakov, obsoja vsled tega nasilstva, izvršena na osebah in na imetju v Drežnici in Kobaridu, ker je uverjen, da se oskrnitve na Krnu ne maščuje z vandališmom nad nedolžnimi državljani in z onečastjenjem kulturnega simbola slovenskega, in zahteva, dosledno temu, v varstvo prestiža in časti države, da vlada odredi primerne ukrepe proti ponovitvi takih nasilstev. Protestira odločno proti dokaj jasno pokazanemu namenu nekaterih političnih skupin, ki hočejo navaliti odgovornost nad prostostim zločinskim dejanjem, obsojenim od prebivalstva cele goriške dežele, tudi na korporacije in na državljane, ki branijo v polni zavesti, da s tem pomagajo domovini in njenemu mirnemu in civilizatornemu uveljavljanju v

njenih novih pravičnih mejah, krajevne posebne uredbe, ohranitev samouprave in ki se borijo za nadaljini njih razvoj.

V znak ostre obsodbe skrunilnega vandalizma, izvršenega na spomeniku krnskim junakom, daruje deželni odbor znesek 8000 (osemtisoč) lir v korist vojnih sirot goriške dežele in sklne istočasno izplačati 8000 (osemtisoč) lir kot prvo pomoč nedolžnim žrtvam krivičnih represalij v občinah krnskega pogorja.

Begunci pri glavnem civilnem komisariju.

Dne 26. junija se je podala v Trst deputacija kobarških beguncev v spremstvu poslancev dr. Podgornika in Ščeka. Generalni civilni komisar g. Mosconi je poslušal obširna izvajanja dr. Podgornika z vidnim zanimanjem. Na obžalovanje našega poslanca, da oblastva žal niso storila svoje dolžnosti, da bi obvarovala imetje naših ljudi, je Mosconi zagovarjal vladne organe. Poslanec Šček je izjavil Mosconiju 1. da je ljudstvo zares hvalježno gospodu komisariju Giordanu, ki je s pravim taktom obvaroval kobarški kot večjega zla 2. da bi bili orožniki za največjo lahkoto preprečili vpadi fašistov na Drežnico, ko bi le hoteli, a tega niso storili 3. orožniki so koj stikali po krivičnih zločina na Krnu, a niso sploh nič storili, da se aretirajo vsi požigalci, ki so jih imeli pred očmi. 4. Ljudstvo je tako razburjeno, da ni misliti, da bi se moglo povrniti v svoje domove, ako vlada ne jamči za življenje beguncev. 5. ker je nemogoče, da bi mi dopustili, da se begunci klatijo kot divje zveri po gozdovih, zato zahtevamo od vlade, da vzpostavi uničene hiše in če vlada noče storiti svoje dolžnosti, je jasno, da bomo priredili javno zbirko v tu- in inozemstvu za nesrečne begunce. 6. Zahtevamo, da vlada izreče, ali je sposobna, da nudi ljudstvu osebno varstvo. Če tega ne zmore, potem bo moralo ljudstvo nujno seči po samopomoči.

ŠE NOVA NASILJA.

Nxodžpij

Kakor pri mnogih drugih, tako so razsajali fašisti tudi pri g. Kramerju, cestnemu mojstru v Kobaridu. Svoj prvi napad so hoteli izvršiti že 23. junija pod vodstvom nekega C. G. ki je v službi podrejen g. Kramerju. Neki polkovnik je vplival, da ni prišlo tega dne do resnih poškodb. Zato so pa ponovili svoj napad 24. junija. Vlomili so v stanovanje, razbili šest vrat, pokradli nekoliko svinjine, sladkorja, razbili posodo in luči. Iskali so g. Kramerja, ki je pa zbežal v gozdove, da bi si rešil pred nasilniki vsaj življenje. Proti g. Kramerju se fašisti samo radi tega zaganjajo, da bi ga izgnali iz službe. Štiridesetletnemu uradniku ne privoščijo skromnega zaslužka — najraje bi videli, da bi od lakote poginil na cesti.

Kako je vršila oblast svojo dolžnost.

Ne g. generalnemu podkomisarju v Gorici, ne g. generalnemu civilnemu komisariju v Trstu ni šlo, ni hotelo iti v glavo, da so bili pri žalostnih dogodkih v Drežnici, karabinerji na licu mesta pred fašisti, da so ljudi opozorili na nevarnost in da so pozneje došle fašiste mirno gledali pri njihovem početju. Visoka gospoda nista verjela ne živim pričam, ne ljudem, ki so govorili s poveljnikom dotičnih orožnikov. Verjela nista pač, ker nista hotela verjeti.

Če pravijo gospodje oblastniki, da ni tako potem mora biti tako — pa naj bodo vsi drugi neoblastniki krvave priče o nasprotnem. Gospodje, ki imajo v rokah oblast pravijo tako. Besedi je konec. Pika. Seve, če enkrat priznajo to, potem ne morejo svetu več praviti, da so napravili vse kar so mogli, potem ne bodo več mogli reči nesrečnejšem, ki iščejo le svoje svete pravice: Pričakovali smo, da se pridete zahvaliti, a ste prišli se pritoževati. — Ta je res lepa. Najprej oblast pusti, da »neznanci« zapodijo v temni noči mirno, nedolžno

ljudstvo na vse strani in mu zažigajo hiše in imetje — potem pa še zahteva od tega nesrečnega ljudstva, da se mora za to »veliko dobroto« še zahvaliti. In ugotovitev zahteve ni težka. Saj se vendar tako lepo dokazuje:

Lahko bi se bili pri begu pobili v temi, a to smo mi preprečili, ker smo vam svetili — s pogoriščem. Hvala lepa za tako prijaznost — Vaša sveta dolžnost je bila nas čuvati pred »neznanci«, nas čuvati pred begom in pogoriščem na naš račun. je nekaj v zraku

Ne izgovarjajte se: Ni smo vedeli, prehiteli so nas. Če ste vedeli, da je nekaj v zraku in ste stopili v stik s fašisti in ste jih še pomnoževali (kot ste se pozneje hvalili) — bi bili po tolikih dogodkih te vrste — tudi lahko malo poskrbeli za vsak slučaj — za red in varstvo. To se pa ni storilo!

Nadalje. Resnica je, da se je pripeljal okrog 20 oboroženih orožnikov kake pol ure pred fašisti v Drežnico z avtomobilom. In sedaj bodi ugotovljeno: Dajte navadnemu pastirju v Drežnici na razpolago 20 mož z ukazom, da mora z njimi zabraniti dohod v vas dvema avtomobiloma. Z lahkoto — samo na cesto par skal ali hlobov, v roke pa vsakemu nekaj kamnov je delo opravljeno. O drugem orožju niti ne govorim. Kdor ne verjame naj gre gledat dovozno cesto iz Kobarida v Drežnico, kjer je na desno in levo ceste na več mestih prepad. To so neke vrste Termopile. — Še nekaj. Kdo je še kdaj slišal, da zastopniki javne varnostne oblasti mirno gledajo — in prav ničesar ne ukrenejo, ko drugi vpričo njih razbijajo in požigajo tujo lastnino?!

Nainoveše iz Kobarida. Sporočam, da v Kobaridu sedaj ni nič posebnega. Le ponoči še razgrajajo domači fašisti in ne poznajo nobene policijske ure. Naj bo ura kolikor hoče gostilničar jim mora odpreti. Če dobe ponoči koga na cesti, tega pošteno preklotali 3 naše fante; dobili so jih ob 10 zvečer na trgu. Na praznik Sv. Petra in Pavla so rogovili kot se sliši po Barnasu. Tam so menda Hvalici tudi vse razbili; on je ušel skozi okno. Miru v Kobaridu ne bo; dobili so domači fašisti sedaj preveč korajže. Sliši se že, da hočejo vreči starešinstvo in si sami izvolijo svojega.

Poškodba spomenika na Krnu. — Med možnostmi, kako naj bi bilo prišlo do poškodbe spomenika na Krnu, se je omenilo tudi, da je mogoče strela udarila v spomenik. Govorili smo s strokovnjakom, ki je to možnost smatral za jako verjetno. Spomenik stoji na najvišji točki Krna in ima bajno na vrhu kamenitega podstavka kovinast križ, ki na ta način služi kot strelovod, ne da bi imel odvodno žico do zemlje in v zemlji primerno napravo za odvod strela. Na kamenitem podstavku je pa bila bajno dva metra visoko od tal pritrdjena težka bakrena spomenska plošča, tudi izolirana od zemlje. Znano je, da je strela treskala običajno na vrhu Krna vsako leto in puščala za seboj tudi sledove. Verjetno je, da je strela sedaj, ko je bil postavljen vrh Krna spomenik s kovinastimi deli brez strelovoda, udarila v spomenik, ugrela in pokvarila križ, preskočila na ploščo, ki gotovo ni mogla biti hermetično pritrdjena na kamen, ugrela zadaj med ploščo in kamenom zaprti zrak, ki se je moral na ta način nagloma raztegniti, ne da bi mogel zadosti naglo uhaiati, ter da je ta silni zračni pritisk odločil ploščo od kamna. Plošča je padla vsled tega na tla in tam ostala. Nujna je torej strokovna preiskava v tej smeri.

Širite Gor. Stražo!

Kaj dela stalni odbor za varstvo vojnih oškodovancev?

Po vsej deželi se čujejo glasovi: »Kaj dela odbor vojnih oškodovancev?« Ali je pozabil odbor, da smo imeli 2. aprila v Gorici slovensko-laški tabor, na katerem smo vladi postavili toliko in toliko zahtev. Ali je odbor pozabil, da smo rekli: Ako ne odgovori vlada vsaj na večino zahtev — ugodno, tedaj skličemo prvega maja shod, na katerem proglasimo odstop vseh županov in občno stavko. Ali je odbor pozabil, da so ta sklepe podpisale vse stranke; socialistična, republikanska, fašistovska, ljudska, akcijska in slovenska. In ali niso sklepe podpisale tudi zveze industrijalcev, agrarcev, županov, zadrug vojnih oškodovancev, zveza stavbenih zadrug itd. Ali h koncu nismo vsi prisegli? Kaj dela tedaj odbor? Ali je vlada ugodila našim zahtevam ali ne? Zakaj odbor ne da nič od sebe? Zakaj ni sklical tabora prvega maja?

Taka vprašanja se ne ponavljajo samo v pogovorih na deželi, ampak dan na dan prihajajo z dežele tudi pisma, ki obravnavajo te zadeve. Za primer sem vzel iz kupca takih pisem sledeče, ki ga je moral pisati neki vipavski kmetič, kakor sem razvidel iz jezika. V tem pismu razlaga pisec odkritosrčno svoje težnje in se v svoji iskrenosti, v katero ga zavaja očitno trpljenje in razočaranje pospeje do precej težkih obsodb. Pismo se glasi tako-le:

Slavni agitacijski odbor!

Vse naše ljudstvo težko pričakuje rešitve. Se vsi pritožujejo. Obljubili ste nam, da ako ne odobrijo naših zahtev do 1. maja, se začne kaj novega. Danes smo že 18. junija, pa je vse zamrlo. Ni vojne odškodnine, ne shoda, ne nič, ne odstop županov, niti davčnega štrajka ni. Se vidi, da ker nas država ne more zatajiti, ste nas vi. Rekli ste, da boste na shodih razglasili uspehe ali ne. Nič ne slišimo. Kaj je to za ena sleparija. Kaj čemo čakati, da nas še bolj končajo? Ljudstvo že godrnja in se vprašuje, kaj je to? Ali ste nas za norce imeli? Niti zmenite se ne za našo revščino?

Se že vidi, kam nas peljejo voditelji in poslanci; to so skušnjavci slovenskega naroda. Drugače jaz te zadeve ne razumem. S trdnim zaupanjem in s prisego smo se skazali pred vami v Gorici 2. aprila, da dosežemo svoje pravo do odškodnine. Kaj delate? Mi kmetje kadar primemo za kakšno delo, je tudi končamo. Povejte, kaj vi delate. Če imate slovensko srce, ne imejte za norca ljudstva. Mi nismo zadovoljni z obljubo, ampak se je treba tudi skazati. Zatorej dajmo se skupaj in složno delajmo, da dosežemo uspehe.

Prav z veseljem sem priobčil to pismo, ker se zavedam, da tako, kakor se je izrazil vbogi vipavski terpin, mislijo tisoči in tisoči našega delovnega ljudstva, ki ga je pognala svetovna vojska v tako veliko gorje.

Jaz sicer nisem član stalnega odbora za varstvo vojnih oškodovancev, ali ker me je odbor priklenil k sodelovanju, me vabil k vsem sejam, ter sem ga v Rimu stalno spremljal k vsem ministrstvom, sem o zadevi kolikor toliko poučen, se smatram za upravičenega, da pojasnim rojakom stanje tega vprašanja. Še več! Čutim, da je moja dolžnost, da povem oškodovancem vso resnico o tej zadevi.

Moja dolžnost je, da informiram rojake o resničnem stanju tega vprašanja. Saj oškodovanec ima pravico, da izve pri čem da je; naš človek hoče, da se mu natoči čisto vino.

O d 2. aprila do 1. majnika.

Na taboru, ki se je vršil 2. majnika v

Gorici, so se sprejele vsem znane resolucije. Stalni odbor jih je še istega dne izročil podglavarju Maggioni-ju; ta jih je poslal glavnemu civilnemu komisariju Mosconi-ju v Trst, in od tod so resolucije romale svojo pot v daljnji Rim. Ministrstvo za porušene pokrajine je sprejelo te sklepe malo pred desetim aprilom.

Prve težave.

Naše resolucije so take narave, da jih posamične ne more rešiti nobeden minister zase. Zakaj ne? Nekatere naše zahteve spadajo v delokrog ministrskega predsednika, druge v delokrog ministra za poljedelstvo, tretje rešuje minister za finance; zopet z drugimi zahtevami se bavi zakladni minister itd.

»Človek obrača, Bog obrne«, tako pravi star pregovor in drugi svari: »Ne delaj račune brez krčmarja«. — Zakaj sem to povedal? Odbor je namreč mislil, da bodo naše resolucije, ki smo jih bili sprejeli na shodu v Gorici, našle vse ministre zbrane v Rimu, a ta misel je bila zmotna. Za tiste dni je namreč bila sklicana svetovna Konferenca v Genovi.

Skoraj vsi ministri so bili že v Genovi, nekateri so bili — kakor sem pozneje izvedel — v južni Italiji. In dragi čitatelji se vendar spominjajo, da je v Genovi šlo za svetovna vprašanja, ki so za celokupni svet glede na važnost, če jih primerjemo z našo odškodnino v takem razmerju kakor konj in komar. Sicer je iz Genove prihajal tu pa tam kak minister v Rim, zlasti minister za vojno odškodnino Ferraris, toda če vzamemo v pretres vse naše resolucije, moramo že reči, da bi jih bil zamogel pravilnoma študirati ves ministrski svet ali pa vsaj vsi kompetentni ministri skupaj. Vlada potemtakem ni mogla v tistem času, ko se je belila glavo v Genovi s svetovnimi vprašanji, dati takojšnjega odgovora.

Pa še nekaj.

V poznejših prijateljskih pogovorih s podministrom Merlinom sem izvedel še nekaj, kar priča o neki špecijaliteti države, v kateri živimo.

Ko smo bili namreč po Rimu razvili po časnikih najsilnejšo agitacijo proti vladi, tedaj me je podminister ustavil v kavarni, kjer je bil ravno prebral ostre članke v prilog zahtev gorških oškodovancev. Rekel mi je: »Iz vsega vašega obnašanja razvidim, da Goričani mislite resno z agitacijo.«

Povem ti namreč, da smo takih shodov, kakoršnega ste imeli v Gorici in takšnih resolucij in zahtev, kakor ste jih v Gorici sklenili, že navajeni. Če prideš na ministrstvo Ti pokažem cel kup brošur ostrih člankov in spomenic, ki so jih prenašali skozi tri leta iz starih in novih pokrajin.

Take deputacije so nam bile vsakdanja stvar in mi smo jim dajali le malo pomena. Deputacije so prišle v Rim, minister jih je sprejel pet minut, oddal so mu spomenico z zahtevami in nato so se mirno vrnili domov. Minister je površno pregledal spomenice, ki so največkrat romale v stare shrambe. Pri vas pa se zdi da ni tako. Vi polnite predale rimskih časopisov, zahtevate vsaki dan po dva pogovora z ministrom in se držite Rima kot klop.

Iz teh besed mi je razvidno, da je minister dal našim zahtevam približno toliko važnosti kot drugim, z drugo besedo, naših zahtev v Rimu niso smatrali za resne. Ob takem premišljevanju je prišla večina stalnega odbora do zaključka, da ob danih prilikah ni mogoče sklicati shode prvega

majnika in tam udeležiti naših groženj t. j. odstop vseh občinskih svetov in davčno stavko. Resnici na ljubo moram reči, da so bili zastopniki Slovencev vedno in ob vsaki priliki za radikalno postopanje, a, ker je večina v odboru odklanjala to našo smer, nam ni kazalo drugega, kakor da smo se udajali, ako nismo hoteli odbora razbiti. Proti razbitju odbora pa so bili — to moram še posebej poudarjati — tudi republikanci in socialisti.

Kaj pa s prisego?

Odbor se je imel boriti s štirimi velikanskimi težavami: 1.) Par dni je še manjkalo do prvega maja in vladni krogi so napovedali, da se shod za vsako ceno prepoveda.

2.) Napovedali so prihod 600 oboroženih fašistov proti našim ljudem. 3.) Laško časopisje n. pr. »La Voce dell' Isonzo« se je odločno postavilo na stališče proti shodu. 4.) Pod tem vplivom se večina furlanskih županov ni pridružila sklepom, kakor je to zahteval shod in odbor. 5.) Vlada je odločno odgovorila: »Ako udeležite davčno stavko, bomo takoj ustavili izplačevanje vojne odškodnine. 6.) Pod pritiskom valde, vladi uslužbenega časopisja in dejstva, da se furlanski župani niso pridružili

Politika samokresov.

Z ozirom na razne dopise v »Delu« priobčujemo v naslednjem izjavo g. poslanca Ščeka glede napada v Števerjanu:

Bil je dan naborov, ko sem šel iz Gorice v Števerjan, kjer sem želel govoriti z g. županom, g. kuratom ali g. nadučiteljem o vprašanjih gospodarske zadeve. Gospod Likar, ki se je nahajal v obč. hiši, me je koj ob prihodu zagledal in šla sva proti šoli. Nisem vstopil, ker se mi je mudilo v Gorico. V tem trenutku začujeva petje. Sredi gruče rdeča zastava. Namenila sva se proti šoli, da so naborniki mimo šli. Nato sva dospela do šole, a nisem vstopil, ker se mi je mudilo v Gorico. Hodila sva počasi v smeri proti cerkvi in se razgovarjala. Vila se je ploha in vedrila sva v neki hiši med šolo in cerkvijo. Čez nekoliko časa začujemo petje in zagledamo mimoidoče fante. Čim sem se obrnil okrog naslednjega ovinka, sem začul krik proti meni in 2 strela. Prvi trenotek sem hotel steči proti prvi naslednji hiši, ker pa sem dvomil, ali še ni dozidana in če je dozidana, ali kdo prebiva že v njej ali ne, in v misli, da končno ne prebiva v njej prijatelj, sem skočil v jarek na levo; ker je bilo globoko, sem padel v trnje, se pobil v nogo, a navzlic temu sem stekel par sto metrov v smeri navzdol proti Podsobotinu, in sem s etiščal za nekim zidom, ker sem čul grozilne besede vsaj dveh oseb za nekim zidom. Ko je krik polegel, sem premišljeval, ka mnej bi šel, Nazaj ne! Na cesto se tudi nisem upal, ne proti Števerjanu, ne proti Oslavju, ker nisem poznal namenov gospodov napadalcev in sem bil vrhutega brez orožja. Udaril sem jo po rosnih travah in blatni zemlji do prostora in odtoč preko Podsobotinu proti Pevmi v Gorico. Mesto da bi bil doma ob 7, sem dospel na pevski most ob mraku.

Mimo se je vozi g. števerjanski kurat Sedej. Ko sem ga pozdravil, se je ustavil in me vprašal, kje sem bil. Ko je opazil da imam pomazano in pomečkano obleko je vprašal: kaj je s teboj? In šele tedaj sem mu povedal, da sem bil v Števerjanu in kaj se je zgodilo.

G. kurat je bil zelo žalosten in obenem hud, a jaz sem mu hladno odgovoril: kaj hočeš, pijani so bili, je teh nebroj in ne zamerim preveč.

sklepu gledé odstopa, je nastalo v odboru nesoglasje in bi se bil odbor, ako bi bili slovenski člani odbora terjali radikalno izvršitev sklepa, prav gotovo razbil.

Omahljivci, ki so žalibog tvorili večino v odboru, so neprestano navajevali težkoče, ki smo jih zgoraj označili in so venomer ponavljali besede komisarjev Mosconi-je in Maggioni-ja ter minister Ferraris-a: »Vlada ni izjavila, da vam ne ugodí, ampak počakajte na odgovor, ki ga dobite, čim bo vlada v Rimu zbrana.«

Predlog Slovencev, ki se je glasil: »Mi moramo držati besedo in mi moramo izvršiti sklepe«, je bil na vzlic dejstvu, da je bil z nami zastopnik republikanske, socialistične in ljudske stranke, z veliko večino preglašen. Kaj smo hoteli storiti, če smo bili v petih proti dvanaštim ali v treh proti petnašt? Ali je hotela manjšina svojo pot brez pretežne večine, ko nismo imeli, — ako bi bili ostali osamljeni, — niti dovolj sposobnih moči za uspešni boj? Ali smo hoteli pokopati prvotni načrt, ki se je glasil: »Smemo upati v zmago edinole pod pogojem, da se bijejo složno vse stranke in vse stanovske in gospodarske organizacije?« (Prihodnjič naprej.)

Virgilij Šček.

Ko me čez par dni oblastvo orožnikov iskalo, sem izjavil: »Nimam razloga, da bi koga osebnostno denunciral, ker napadalcev ne poznam.«

Ustanovni občni zbor samostojnega političnega društva »Edinost« v Gorici.

Odbor za ustanovitev političnega društva »Edinosti« v Gorici, javlja da se bo vršil ustanovni občni zbor samostojnega političnega društva »Edinosti« za Gorico, v četrtek 13. julija 1922.

Pozivljamo vse dodanašnje člane Političnega društva »Edinosti« v Trstu, da se prigrasijo kot člani samostojnega političnega društva za Goriško. Vsi delavci naše kulturne in gospodarske organizacije v mestih, trgih in vaseh, naj se prijavijo za člane samostojnega političnega društva v Gorici.

Prijava se lahko izvrši pri tajništvu Političnega društva »Edinosti« v Gorici Via Mameli št. 5 (nasproti stari gimnaziji nad bivšo trgovino Hedžet-Koritnik-ovo.)

Glasovalno pravico na občnem zboru bo imel samo oni, ki prijavi svoj pristop k društvu do dneva pred ustanovnim občnim zborom.

Članarina znaša lir 4. (štiri) letno, dokler ne sklene občni zbor drugače.

Občni zbor se vrši v četrtek ob 10. uri zjutraj, v dvorani »Trgovskega doma«.

Dnevni red ustanovnega občnega zbora bo sledeči:

- 1.) Poročilo predsednika;
- 2.) poročilo tajnika;
- 3.) volitev odborov (ožjega in širšega odbora;
- 4.) Društveni program;
- 5.) Sključnost.

Za pripravljalni odbor političnega društva »Edinosti« v Gorici

Dr. Karol Podgornik — Dr. J. Bitežnik.

Dopisi.

LOKEV NA KRASU — LIPA.

Prejeli smo in priobčujemo: Dragi gospod urednik! Ker ste v zadnji »Straži« pisali o surovosti komunistov, mi dovolite, da povem tudi jaz nekaj o naših komunistih in kako so surovi. Oni teden so vozili fantje balo in voz so okinčali z zele-

sko ime. S stolpa je odjeknil odgovor, nato je vitez izginil.

Drugi so ga videli, ko je ob jutranji zarji stal na vrhu hriba, dolgo, nepremično in zrl v dolino, s prožni žarki solnce je izginil. Vedeli so tudi povedati, da je prošil kruha pastirja na planini in mu je za skorjo daroval dukat. Po noči pa je v naglem diru jahal skozi vasi, kot bi ga vragi podili.

Dogodki tistih dni so prehiteli drug drugega. Iz vseh bližnjih in daljnih krajev so prišli kmetje, ki so strnili tesen krog okrog gradov. Uiti ni mogel nihče več, tudi odpora niso kazali. Oblegovalci sami ni niso vedeli pomagati. Omejili so se samo na to, da so stražili zidovje, ki se jim je posmehovalo. Vse je čakalo, da pridejo Tolminci, in da Čedadci pomnožijo svojo oblegovno silo.

Čez par dni je udaril glas iz mjerške doline: »Tolminci prihajajo.«

Prvi glasovi so dejali, da jih je kot lista in trave. Kmetje so od veselja zažigali ognje in vzklicali: »Jutri pride dan plačila!«

(Dalie.)

Dan plačila.

Toda Jure je vedel, da ne bo usmiljenja. Divje je pogledal in v smrtni sili pozkušal osvoboditi roki. Skoraj se mu je posrečilo. Tudi kmet je vedel, da baje njemu usodna ura, če ne izrabi minute, zakaj nikogar ni bilo blizu. Borila sta se na življenje in smrt. Ko so na krik prihiteli drugi, je bilo delo dokončano. Volpet je ležal med skalami vznak. Kmet je z gnjusom gledal svoje roke.

Tisti hip je dal rog z grada znamenje. Bog ve komu, bogve zakaj...

Kaporjak je ležal tisto jutro vznak na svojem ležišču. Bil je še od prejšnjega večera vinjen. Ni se zmenil, ko je vstopil sluga, in povedal:

»Rog na Grumperku.«

Samo zganil se je nalahko in smrčal dalje.

Sluga je ponovil. Tedaj se je Kaporjak napol predramil: »Kaj praviš?«

»Rog je trobil na Grumperku.«

»Kolikokrat?«

»Dvakrat.«

Kaporjak je pol v spanju pol v pijanosti pomislil, nato je zamahnil z roko.

Čez nekaj minut je prihitel sluga znova.

»Sel z Arenperka.«

V tistem hipu je bil Kaporjak zdramljen in trezen. Planil je kvišku in segel po kozarcu:

»Kaj prinaša? Naj vstopi!«

In vstopil je naglo, prepaden, niti ni pozdravil.

»Kaj se je zgodilo?«

»Grof me je poslal. Vas že oblegajo. Prebil sem se skozi Golobica je na varnem.«

Grof je debelo pogledal. »Na varnem? Kaj se to pravi: na varnem. In kakšna golobica. Ali je še pri vas?«

»Ne vem.«

»Tedaj je na Grumperku.«

»Ne vem. Rešite se, gospod grof!«

»Ti ostaneš tu!« je dejal, Kaporjak slugi. »Varujte grad! Kdor ne bo na mestu, bo plačal z glavo. Čuješ, Ulrik!« je zavpil na oskrbnika, ki je oledal s plašnimi očmi. Grof je stekel po stopnicah, sedel na osedlanega konja in oddirjal...

Za njim se je peš splazil sel z mošnjo cekinov in izginil v grmovju, nato so se težka vrata zaprla.

Komaj so bili čedajski jezdec malo iz mesta, se jim je pripodil nasproti tuj jezdec. Ko jih je zagledal, je zasadil njegov konj sprednje noge v tla, se siloma obrnil in se spustil v divji tek v drugo smer.

»Kaporjak!« je vzklil nekdo izmed njih.

Bilo je prepozno. Udrli so jo za njim v divjem kalopu, a on je bil že izginil in nihče ni vedel več za njim. Vrnili so se in nadaljevali pot.

Vsi so bili mnenja, da ne more daleč, ker bi se ga nihče ne upal vzeti pod streho. Ali se bo klatil po okolici in stražil mirne ljudi še v nočnih sanjah.

In res so dejali koj naslednje dni, da so videli viteza z belim peresom na klobuku, kako se je opolnoči prikazal v bližino Arenšperka. Visoko na konju je sedel in kdor izmed bdečih oblegovancev, ki je sedel ob stražnem ognju ga je videl, vsakomur je vzelo besedo. Vitez pa je zamahnil z roko proti stolpu in zaklical žen-

venske pesmi in naših planin, da posetijo prireditve mladega društva. Vrši se ob vsakem vremenu. Odbor.

— **Iz Ročinja.** Veselica, ki se je imela vršiti v nedeljo dne 9. t. m. je za sedaj prepovedana. O vzrokih se bode natančneje poročalo.

Odbor.

Bovec. Tukajšnje pevsko društvo Rombon priredi v nedeljo, dne 16. t. m. v garaži družbe S. A. P. v Bovecu narodno igro v petih dejanjih in sedmih slikah: Deseti brat. Začetek točno ob 7 uri zvečer. Odbor.

Biljana. Bralno društvo »Lipa« v Biljani priredi v nedeljo dne 9. julija veselico na vrtu gosp. Obljube ob 3. uri pop. Sodelujejo razna bralstva iz Brd kakor tudi biljanski orkester. Obeta se lep užitek. Narodni Brici, pridite prihodnjo nedeljo v Biljano!

Odbor za božičnico se prav pristrčno zahvaljuje vsem onim, ki so na katerikoli način prispevali, da se je mogla izvršiti otroška prireditev dne 27. in 28. junija t. l. v »Trgovskem Domu« tako nepričakovano lepo in z lepim gnetnim uspehom. Zlasti se zahvaljuje gg. nadučitelju Vladimirju Koršiču in učitelju Bratužu, ki sta se toliko trudila, da so njune točke: rajanje, telovadni nastop in pevške točke tako lepo vspele. Nadalje izreka odbor posebno zahvalo vsem gospodjem, ki so razprodajale vstopnice in srečke, predvsem gg. Kraljevi, ki se pri vsaki priložnosti v posebni meri odlikuje s svojim požrtvovalnim delom. Konečno vse priznanje trgovcem in drugim, ki so naklonili darila za loterijo. Imena darovalcev so objavljena na drugem mestu. Odbor naznanja, da se ustanovni občni zbor »Splošnega ženskega društva«, ki se ima ustanoviti, ne more vršiti radi nastalih težkoč pred septembrom. Dan ustanovnega obč. zbora bo objavljen v listih.

Iz Pečin. (Obnovitev društva.) Tudi pri nas je letošnja spomlad poklicala k življenju naše društvo. Pred vojno je delovala v omejenem obsegu bralno društvo »Čitalnica«, ki je pa med vojno zaspala. Pred dobrim mesecem pa smo iz bivše čitalnice ustanovili novo društvo z imenom Bralno in pevsko društvo »Planinka«. Začela je takoj v začetku pridno delovati. Naročene ima za svoje članke vse naše časopise. V knjižnici bo štela v kratkem času nad 150 knjig. Pa tudi za petje je preskrbljeno. Pred desetimi leti smo imeli pri nas enega najboljših pevskih zborov; tudi sedaj hoče »Planinka« spraviti petje na isto višino in upamo, da bomo to dosegli, ker imamo v osebji g. Klemenčiča izvrstnega pevovodjo. Da se je društvo tako hitro opomoglo, se moramo zahvaliti našim fantom, ki so postavili dober temelj s tem, da so darovali društvu. Pa tudi članov ima »Planinka« toliko, da se more kosati z njo le malokatero društvo v tako majhni vasi. Že danes jih šteje nad sto. Na praznik Sv. Petra in Pavla je »Planinka« napravila izlet na Št. V. goro, katerega se je udeležilo nad 60 članov, med temi 20 deklet v narodnih nošah. Lepo je bilo videti tak sprevedrže se reda in bodreč z našo milo pesmijo. Upamo, da nas »Planinka« zopet kam popelje. Zato pa naj povsod se glasi vzklík: Živela »Planinka«!

Črni vrh nad Idrijo. V zadnjem času so priredila tukajšnja društva več prireditev z dramatičnimi predstavami. Posebno dobo sta vspeli prireditvi »Kat. slov. izob. društva«. Dne 14. maja se je vršila veselica v Črnem vrhu, kjer se je igrala F. Finžgarjeva ljudska drama: »Razvalina življenja«, ki je po splošni sodbi zelo lepo vspela. V nedeljo, 11. junija, pa nas je povabilo društvo po preteku enega leta zopet enkrat na svojo prireditev v Lome, kjer so tamošnji društveni člani predstavljali F. Steržajevovo narodno igro »Tihotapec«. Po igri se je vršila lepa prosta zabava, pri kateri je zlasti ribolov vzbujal mnogo smeha. Prirediteljem ključemo: Le talko naprej! Bodite tudi v bodoče tako složni in požrtvovalni kakor do sedaj in v spseh ne bo izostal. Bog Vas živi! Na binkoštni ponedeljek, 5. junija se je ustanovila pri »Kat. slov. izob. društvu« »Dekliška zveza«. Na ustanovnem zborovanju je predavala gg. učiteljica Ida Petrič »O pomenu dekliške izobrazbe«. K zvezi je takoj pristopilo 40 deklet, kar je znamenje, da je bila potrebna in da vedo dekleta ceniti njen pomen. Tudi v sedanjem času zelo potrebno »Kmetško - delavsko zvezo« smo ustanovili. Na lepo vspelen ustanovnem shodu na binkoštno nedeljo 4. junija je govoril g. dr. J. Bitežnik iz Gorice, ki nam je v lepih besedah razlagal pomen in potrebo »Kmetško delavske zveze«. Sprejete so bile tudi resolucije prvič zatiranju slov. jezika v sodnih dvorinah, uradih, šolah in drugod. Upamo, da ne bo zavednega kmeta in delavca, ter sploh nobenega, ki si služi pošteno kruh, da ne bi pristopil h »Kmetško delavski zvezi«. V edinstvi in organizaciji je naša moč, naša zmaga!

d. »Kmetška čitalnica v Podmelec« je priredila dne 28. maja t. l. veselico z dokaj zanimivim vspehom; kljub temu pa ni bila udeležba taka, kot bi bilo želeli. Vidi se, da so že običajni udeleževalci veselic utrjeni vsled prepogostih in znatno manj pomembnih podeželskih vesellic malih bratskih društev, katere vrhutega se ponavljajo svoje prireditve. Tudi dejstvo da ne zna ločiti boljšega in lepšega od dobrega in lepega postavlja naše ljudstvo v jako čudno luč. Podmelska čitalnica ima edina v okraju popolni tamburaški zbor, kateri je vrlo dobro izvežban in bi delal gotovo čast tudi kakemu večjemu kraju, da — celo mestu. Pod spretnim vodstvom Avguština Kuštrin nam je zapele pevski in zaigral tamburaški zbor nekaj res krasnih komadov, ki delajo čast ne le njemu, ampak vsem šodelovalcem. Komu ni znana krasna Broževa glas. slika »U! posavskoj šumi« in »Vienac sloj, plesama« in, nič manj krasni Setničarjev »El Turca«. Izvajali so se precizno in z občutkom. Skoraj se dozdeva, da so dosegla jugoslov. godala v teh skladbah svoj višek. Tudi pevske točke so se dobro izvajale in so lahko v ponos vsem Podmelačanom. Igrali so Finžgarjevo ljud. zgodbo: »Veriga«. Čeprav je igra prirejena za večje odre, se jim je posrečilo popolnoma. Vse osebe bile so na mestu, od Ceneta in Janče-ta pa do Drnolca in hribovca Boltežarja. Celotno prireditev kvaril je edino le neprimeren prostor. Glasbene točke niso prišle do popolne veljave radi slabe resonance.

Podmelačani! ali res nimate v svoji sredi podjetnega moža, ki bi napravil vsaj kolikor toliko primeren lokal za slične prireditve? Ni li škoda ubijati vaše res do bre moči po lopah in stogih? —

Gospodarstvo.

g. Slovensko kmetijsko društvo v Gorici, ulica Contavalle št. 7, vabi na naročbo sledečih kmetijskih potrebščin:

Tomaževce žlindre, superfosfata, 40% kalijeve soli, žvepleno-kislega amonijaka, semenskega ovsu, lucerno in inkarnatnico (laško deteljo).

Naročbe se bodo sprejemale samo do 15. julija t. l. in vsak naročnik bo moral dati pri naročbi predjuma in sicer za vsak naročeni kvintal umetnih gnojil po 20 lir, za vsak kg. nar. semena pa po dve liri, ostalo bo treba poravnati ob dvigu.

— **Financiranje industrii.** Za dovoljevanje predjuma na vojne škode, ki so jih utrpela velika in srednja industrijska podjetja, je dala država z ukrepom zadnjih dni »Zveznemu kreditnemu zavodu« v Benetkah na razpolaganje zaloga v znesku L. 50.000.000. Temu zalogu se dodaja še zalog v znesku nad L. 50.000.000, ki so ga zložili udeleženi zavodi.

»Deželniemu odseku za obnovitev Goriske« s sedežem pri deželnem odboru se poverila naloga, da zbere in uredi prošnje za predjume onih industrijskih podjetij, ki imajo dobiti še dober del za vojne škode pritakajočih jim odškodnin in ki se hočejo okoristiti te ugodnosti.

Prošnje, ki se morajo predložiti imenovanemu odseku najkasneje do 15. julija 1922, morajo vsebovati naslednje podatke:

Proseča tvrdka, družbena glavica v slučaju družb), izvrševana industrija, kraj izvrševanja, število redno zaposlenih delavcev, iznos prijav vojnih škod porazdeljenih po njih vrstah, stanje prošnje glede likvidacije vojnih škod, iznos sklenjenega dogovora (konkordata), iznos državnega predjuma, iznos državnega predjuma v naravi, iznos predjuma »Zveznega kred. zavoda«, iznos zaprošenega predjuma, popis izvršenih obnovitvenih del, bodisi glede poslopij bodisi glede strojev, z navedbo potrebnih svote, če le mogoče z listinami; izkaz za izvršitev še potrebnih del in potrebnih nabav za postavitev podjetja v popolno obratovanje, z navedbo predvidene potrebnega časa in zadevnega poročstva; napovedba izboljševalnih del, ki se namerava napraviti bodisi na sploh pri industrijski napravi bodisi v vzpostredu posameznih del; Primerjanje med delavno zmoglostjo podjetja pred vojno in med delavci zaposlenih delavcev. Če je imela družba v trenutku prizadete škode v pretežni meri italijanske ali tuje interese in upravnike (smatrajo se kot Italijani v smislu zakona (enotnega besedila) z dne 27. marca 1919 št. 437, veljavnega v novih pokrajinah, tisti družabniki, ki so zado bili državljanstvo po polnem pravu po določilih členov 70 in 71 mirovne pogodbe). Naznanjeno se tudi določila, po katerih se je treba ravnati za doseg predmetnih predjuma.

1.) Dovoljujejo se proti istočasni izdaji dveh menic v enakem znesku na 6 mesečni rok;

a) ena na zalog državnega zaklada, prosta koleka in proti 3% letnim obrestim,

b) druga na zalog Zveznega zavoda, s pristojnim kolekom in z obrestno mero, ki ne presega 1% uradne obrestne mere emisijskih zavodov.

Cela svota obeh menic je deležna predprave na odškodnine, ki jih dolguje država za vojne škode.

2.) Prejemniki predjuma so obvezani redno obnovljati obe menici ob dospelosti od šest do šest mesecev in plačati dotične obresti brez pravice do olajševanj ali podaljševanj in Zvezni zavod, če se točno izvrši ta obveznost, sprejme obnovljene menice, dokler se ne izvrši povračilo od strani države na odškodnine, ki jih dolguje.

3.) Če bi iz likvidacije vojne odškodnine bilo razvidno, da državna obveznost ne krije celoma ali deloma predjumanne svote in poleg te 10% povešek za morebitne pripadke, bode moral odškodovanec takoj povrniti odgovarjajoči znesek na predjumu, držeč se prejšnjega razmerja. Celotno plačilo, oziroma plačilo na račun se tedaj vpiše v dobro (po odbitku vseh pripadkov) po polovici na obe menici.

Na del, ki ga odškodnina ne krije, se zaračunajo v celem obsegu obresti v izmeri, kakor je navedeno pod 1 b tudi za del, ki ga vsebuje menica pod 1 a.

4.) Temeljem predprave, o kateri govori člen 8 zakona z dne 24. marca 1919 št. 497, se opremi pri pristojni finančni intendanci (fin. ravnateljstvu) z zaporo (se vinkulira) predjumanen znesek z 10% poveškom za morebitne pripadke.

Ko se ugotovi, da je odškodovanec izvršil vse obveznosti, izplača Zavod odškodovancu navedeni znesek in se obenem eventualno napravi obračun glede obrestij.

5.) Vsakteri delni znesek na račun financiranja se zaračuna po polovici kot 3% predjuma, po polovici po redni obrestni meri.

6.) Če bi država sploh odrekla pravico do vojne odškodnine, se mora predjuma takoj povrniti, če se ne bi ponudilo in sprejelo dobro jamstvo.

Prosveta.

II. Dijaški prosvetni tečaj.

Položaj našega ljudstva v Primorju je vsled odcepitve od svojega naravnega telesa nad vse težaven in resen. Ogrožena ni le eksistenca posameznikov, ampak tudi eksistenca naroda samega. Nebroj perečih vprašanj se grozeče odpira pred nami in nujno zahteva rešitve. Dijaštvo je oni faktor, v čigar rokah leži bodočnost naroda. Od njega, kako bo ono v najbližji bodočnosti ta vprašanja reševalo, zavisi narodova usoda. Ako jih rešujemo z vstrajnim delom brez lahkomišelnosti in sentimentalnosti, moremo upati na izboljšanje našega težavnega položaja, če pa se ta vprašanja zanemarijo ali pa rešijo enostransko, potem pademo nujno v tok močnejšega, z vsemi sredstvi razpolagajočega nasprotnika. Le v delu, tovariši, je naša rešitev! Proč z malodušnimi mislimi, ki so vzrok vseh neuspehov!

Predno pa pristopimo k delu, moramo odgovoriti na dvojno vprašanje, da ne bo naše delo Sisifovo delo, namreč: kaj naj delamo, da bo naše delo smoteno, in kako naj delamo, da bo uspešno. Dobiti odgovor na ti dve vprašanji je naloga dijaka, vporabiti dobljene rezultate pa je njegova naloga, ko stopi po dovršenih študijah med narod. Taka priprava, jasna zavest, kaj in kako delati, je vsakemu delu neobhodno potrebna in pogoj za njegov uspel.

Da opozori naše dijaštvo, srednješolsko in akademsko, na najvažnejša in najbolj pereča vprašanja, ki se postavljajo pred nas, in da jih zanje zainteresira, je sklenilo akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici prirediti o počitnicah nekaj prosvetnih tečajev, ki naj bi pokazal našemu dijaštvu na nekatera za nas najaktualnejša vprašanja. O tem nam je pred kratkim govoril N. Radojčić*, njegovega programatično zamišljenega načrta se je v glavnem držalo tudi imenovano društvo pri izbiri tem za prosvetni tečaj. Radojčićev načrt za delo dijaštva med ljudstvom obsega tri glavne točke:

1. delo za narodovo higieno, ker le čvrst in zdrav narod je zmožen uspešnega razvoja.

2. delo za gospodarsko povzdigo ljudstva, ker se gospodarsko slabo stoeči narod ne more upirati gospodarsko močnejšemu.

3. prosvetna vprašanja, ker z izgubo lastne kulture je narod končal s svojim življenjem kot narod, za kar imamo žal le preveč zgledov iz zgodovine in sedanjosti.

Tem trem točkam odgovarjajo teme, ki se bodo obravnavale na počitniškem prosvetnem tečaju, in sicer:

1. Delo dijaštva med ljudstvom (splošno).

2. Prosvetna vprašanja.

3. Narodova higiena.

*) Njegovo predavanje: »Delo dijaštva za narod«, ki je naravnost programa-

tično delo in pri nas edino te vrste, je izšlo v posebni brošuri, katere ne moremo dovolj toplo priporočati.

4. Geografske prilike Primorja in njegova gospodarska struktura.

5. Kritika kapitalističnega gospodarstvenega reda.

6. Lekci proti nedostatkom vladajočega kapitalizma.

7. O zadružništvu.

Vprašanja kakor: alkoholizem, tuberkuloza, zasebni kapitalizem, analfabetstvo, itd. itd., ki imajo tako usodne posledice za naše ljudstvo in vprašanja, kako tako zlo odstraniti, kako povzdigniti narodovo odpornost, in kako ohraniti njegovo individualnost, to so vprašanja, ki morajo zanimati vsakega našega inteligenta, ki noče da ga diči samo egoizem živali, ampak predvsem čut do trpečega ljudstva in do človeške družbe sploh.

Prosvetni tečaj se priredi sredi avgusta in bo trajal 3 dni. Vrši se bo pod milim nebom, vrh našega Nanosa, v čistem planinskem zraku, tako, da bo združen s krasnim izletom na našo Vipavsko stran in nudil obilo užitka. Tudi stroški bodo, če si vsak naloži nekaj v nahrbtnik, razmerna majhni. Natančnejša pojasnila bodo objavljena pravočasno v časopisih. Opozorjamo pa že danes vse naše srednje- in visokošolce, da se zanesljivo in v čim večjem številu udeležijo tega tečaja. Pokazimo, da nismo mladišina brez idealov in da nas je mnogo, ki nam je na srcu blagor ljudstva.

Akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici. pr. Naše knjige na svetovni razstavi v Florenci. Dr. Res Lojze je priobčil v nedeljski »Edinosti« zanimiv članek o mednarodni razstavi knjig v Florenci. Izmed Slovencev smo razstavili samo Slovenci iz Julijske Krajine. Te knjige so razstavljene na zelo vidnem mestu. Tiste knjige in revije, ki jih do zdaj še ni bilo na razstavi — so bile po večini odposlane naknadno danes.

pr. Epska pesel Smrt Small-oge Čenčiča je izšla v Splitu v založbi »Hrvatske knjižare« v italijanskem prevodu. Knjiga je jako primerna za mladino, ki se uči italijanščine ali hrvaščine, ker ima poleg italijanskega prevoda tudi srbsko-hrvatski original. To epsko pesem je zložil slavni pesnik Ivan Mažuranić, nekdanji hrvatski ban. Cea je 8 lir. Priporočamo.

pr. **Damir Fajgel v Čehih.** Znani moravski jezikoslovec župnik P. Koudelka (O. S. Vetti), ki je letos praznoval svojo šestdesetletnico, a še vedno marljivo prevaja iz raznih evropskih jezikov, je zadnji čas prevel v češčino nekatere humoreske našega humorista Damirja Fajgla.

pr. »Preporod« glasnik na pravno povzdigo naroda. Št. 5 prinaša sledečo vsebino: Kako zatrepi med našim narodom surovost? Alkohol — povzročevalec in pospeševalec nenravnosti. — Dr. Fr. Göstl. Sosedove tožbe. — L. Stanek. Žene in pravni prerod. — Marija Bartolova. S. ceste. — Jan Baukart. Moč ljubezni. Mednarodni kongres za varstvo mladine v Bruslju. Drobiz. Listnica uredništva.

pr. »Naš dom«, glasilo slovenske mladine. Izhaja v Celju mesečno. Vsebirna 2. številka: M. K. Katoliški shodi. — Minka K.: Našemu Domu. — Justin: Društveni domovi. — Savinjska: Srca mlada. — A. P.: Značajna vzgoja. — I. Dornik: Šolmašter Aleš. — Fr. Hr.: Bil je lep večer. — Pod vaško lipo. — Dekliški vrtec. — Društveni glasnik.

pr. »Novi rod«, izšla je šesta številka »Novega roda« s sledečo vsebino: Ivan Albrecht: »Sveti Juraj«; Pastuškin: »Čebela v ajdi«; France Bevk: »Naši zvonovi pojo«; Fr. Milčinski: »Zgodbe kraljeviča Marka«; Ivan Zorec: »Zakladi cveto«; Vladimir Levstik: »Maček in lisica«; Ivan Albrecht: »Sirota«. — Pouk in zabava. — Kotiček malih.

pr. **Mladika** je dotiskana in se bo te dni razpošiljala. Njena vsebina je mnogovrstna. Sezite po nji, širite jo povsodi.

— **Obrtno-nadaljevalna šola v Mirnu** je priredila ob sklepu šolskega leta 1921/22 učno razstavo na praznik sv. Petra in Pavla z vsemi strokovnimi izdelki svojih vajencev.

Ob 10. uri se je zbralo v šolski dvorani toliko obrtnikov in gledalcev iz Mirna, Vrtojbe, Sovodeni in Bilj, da je bila razstavna dvorana in veža natlačena. Razstavo je otvoril domači mirenški župan Albin Špacapan, ki se je zahvalil vsem vzdrževalcem in podpornikom šole ter posebno toplo pozdravil gospoda zastopnika trgovske in obrtniške zbornice glavnega tajnika Antona Bizjaka, gospoda deželnega odbornika-namestnika Ignacija Križmana, gospoda zastopnika deželnega odbora dr. L. Bobiča, voditelja obrtnih šol iz Renč in Solikana, gospoda župana iz Sovodeni in Vrtojbe, učiteljstvo domače in sosednjih šol, vse domače in okoliške obrtnike in sploh vse posetnike razstave.

Voditelj obrtne šole Urbančič je navedel podrobno statistiko, iz katere posne-

Šola je imela tri tečaje: dva stav-
bna in enega oblačilne obrti. Pouče-
vala sta: Anton Ferlat vse risarske, a A-
ntoni Urbančič vse merkantilne predmete
in italijansko. Prvi stavbinski tečaj je
ob sklepu šole obiskovalo 38 vajencev od
teh 18 mizarjev, 7 zidarjev, 5 kolarjev, 3
kovačji, 3 ključavničarji in 2 strojniki. —
Drugi stavbinski tečaj je imel ob sklepu
38 vajencev oziroma tudi pomočni-
kov, ki so bili po obrti: 18 zidarjev, 10 mi-
zarjev, 3 ključavničarji, 3 mehaniki, 2 ko-
vači, 1 kolar in 1 trgovec. Oblačilni te-
čaj je obiskovalo med letom 37 učencev,
ob sklepu jih je bilo le še 25, ker je 12
čevljarških vajencev radi sedanje brez-
poselnosti opustilo svojo obrt in so si sh-
vili svoj kos kruha kot navadni dninarji.
Od teh vajencev so vsi čevljarji razen 3
kovačev in 2 sedlarjev.

Na vsej šoli je bilo vpisanih 131 va-
jencev — med šolskim letom jih je šlo 30
trebuhom za kruhom in koncem leta je
bilo le še 101 učenec, ki so po rokodel-
stvu: 28 mizarjev, 25 zidarjev, 20 čevljar-
jev, 6 kolarjev, 6 ključavničarjev, 5 kova-
čev, 5 strojnikov (mehaničkov), 3 krojači,
2 sedlarji in 1 trgovec. Po bivališču so ti
vajenci: 44 iz Mirna, 17 iz Bilje, 15 iz Vr-
tovič, 10 iz Standreža, 3 iz Opatjegaše
in 1 iz St. Petra. Daleč so torej imeli ne-
kateri fantje v šolo, a ukažljivost in
ostraina marljivost jih je silila, da so po
dokončanem osemurnem trdem delu pri-
šli še dvakrat na teden od 5. do 8. ure
večer in ob nedeljah od 8. do 12. v šolo.
Čast tem mladim ukažljivim vajencem
tudi pomočnikom! Nagradilo se je te na-
tebudne fante in sicer 34 z denarnimi
prejemki od 100 Lir do 15 Lir v skupni svoti
865 Lir. Teh 865 Lir so darovali: Stavbe-
na zadruga v Dolenji Vrtoibi 300 Lir, Stav-
bena zadruga Miren-Sovodnje 300 Lir, župan-
stvo Sovodnje 60 Lir, župan-
stvo Bilje 60 Lir, županstvo St. Peter 25
Lir in kuratorji obrtnih šol po 120 Lir. —
Šolski voditelj je med svojim poročilom
skladnik: »Klobuk dol pred toliko pošt-
nostjo teh naših dobrotnikov!« Pa te
je ni dovolj. Šolo vzdržujejo: država 3428
Lir, domača občina Miren 650 Lir poleg
kurjave, snajenje in razsvetljave: dežel-
ni odbor 1500 Lir, okrajni šolski svet 400
Lir in prostore v ljudski šoli, Trgovska in
obratniška zbornica 225 Lir. V t. š. l. so
plačala oskrbništvu svoje tangente k snaj-
denju, kurjavi in razsvetljavi županstva:
Vrtojba 368 Lir, Sovodnje 276 Lir, Stan-
drež 207 Lir, St. Peter 25 Lir; a zagoto-
vijo so svoje prispevke županstvo Bilje
457 Lir in Opatjeselo 115 Lir. — Iz last-
nega nagiba so darovali šoli: Stavbena
zadruga v Dolenji Vrtoibi 800 Lir, Stav-
bena društvo v Gorenji Vrtoibi 700 Lir in
Stavbena zadruga Miren-Sovodnje 800
Lir; slednja daje šoli na razpolago stav-
benega gradiva, kolikor ga potrebuje. —
Res, plemeniti dobrotniki so ti naši za-
drugi! Izreči jim moramo svoje pri-
znanje tudi na tem mestu.

V dolgem, lepem in spodbudnem
govoru je gospod dr. Bobič pohvalil va-
jence in njih učitelje, vspodbujal jih je k
stalni pridnosti in dokazal moč strokovne
izobrazbe. V srce so segali njegovi namiki
in upajmo, da so padli na rodovitna tla,
prekoračena s šolskim intenzivnim delom.

Le rokodelci-strokovnjaki bodo mo-
gli v sedanjih dneh služiti zadosten kos
kruha, da preživijo sebe in svoje. V sled
tega je strokovna šolska izobrazba živ-
ljenjski pogoj našega malega obrtnika.
Blagoslovljeno je vsled tega delovanje
naših obrtnih šol, ker nam gradi vogelne
kamne našega narodnega gospodarstva.
Za ta učna razstava v Mirnu je to doka-
zala mislečemu opazovalcu. Podrobni na-
črti najrazličnejših zgradb v teoriji, pro-
jektu, temeljih in prerezih so dokazovali
pridnosti mladih zidarjev. Najrazličnejše
konstrukcije vrat, oken in raznovrstnega
pohištva so jasno pričale o zmognosti na-
ših mizarjev. Čevljarški in krojaški kroji
vse sedlarskih izdelkov so prepričali
gledalce, da je šola res strokovna in prak-
tična v vsakem pogledu. Ključavničarji,
kovači in strojniki so menili, skicirali in
risali vogalne in križne zveze iz profilne-
ga železa, delali okove vrat in oken, klju-
čavnice, strojne elemente, mreže in ograje,
poloh vse izdelke so prilagodili svoji stro-
jni in vse so znali uporabljati na najbolj
praktične načine. Kolarji so risali poljsko
orodje, samokolnice, vozičke in vozove z
vsestranskimi podrobnostmi. Raz-
stava nam je kazala pestro sliko vseh na-
ših rokodelstev in je bila na višku radi
njenega učitelju. Sam naj bode mladega
vajenca, ako se ne posluži te šole in ne
izrablja njenih strokovnih naukov pri svo-
jem delu. In vsled tega ključemo mladim
pomočnikom in vsem našim vajencem:
vsi v šolo, ker le s strokovno izobrazbo
bomo mogoče konkurirati v sedanjem tež-
nem življenjskem boju za vsakdanji
kruh!

dr. Strokovno združenje jugosl. obl.
metnikov v Ljubljani. Važnost tega zdru-

ženja umetnikov se je v zadnjem času ope-
tovano naglašala od strani namerodajnej-
ših faktorjev v Beogradu. Podpisani odbor
vabi torej oblikujoče umetnike v Sloveniji
ponovno k pristopu, ker se v kratkem vrši
v Ljubljani izredni občni zbor, na katerem
se bodo reševale važne zadeve, ki se ti-
čejo vseh obl. umetnikov. Kongres udru-
ženja se bo vršil 30. septembra t. l. v Za-
grebu. Prijavne formulare dobe interesi-
rani umetniki pri tajništvu (Tehniška sred-
nja šola, Ljubljana) in pri gospodu ak. sli-
kariju V. Cotiču, Majstrova ulica 17, Ma-
ribor. Pravila se na zahtevo dopošljejo in-
teresentom ako prilože pismu znesek
5 Din.

s Burški Hrvatje, a ne iz Južne Afri-
ke, ampa honi, ki žive pod Nemško Avstri-
jo, so bili te dni pri ministrskem predse-
dniku na Dunaju in so ga prosili, naj stori
vse v prilog kulturnemu razvoju burških
Hrvatov ter so mu zagotovili lojalnost.
Predsednik je dejal, da stori vse v prilog
njih kulturnega razvoja in da avstrijska
vlada nikoli ni dvomila v njih lojalnosti. —
Zelo lepo je, če vlada veruje v njih lojal-
nost, toda če dela za njih kulturni razvoj
tako skrbno kot za Koroške Slovence, ka-
terim ne da šol, potem že vemo, kaj pome-
nija lepe besede ministerskega predse-
dnika.

s Grob Sasanove, znanega italijanske-
ga lahkoživca so našli na Češkem. Napis
ima iz l. 1799.

s. Veliko neurje je bilo v Belgradu.
Toča je napravila na polju ogromno škodo.

g. Dunajske cene. Draginja raste na
Dunaju stalno in dospela je že do grozeče
višine. Tako velja kilogram govedine
5200, kilogram teletine 5500, kilogram
svinjskega 4880 kron. Pripomniti je treba,
da se dvignejo cene mesu dnevno za 100
do 200 kron. Jajce velja skoraj že 200
kron.

Izpred sodnije.

Odkar je stopil nov ital. kazenski za-
konik v veljavo, se je marsikaj spremenilo,
na kar naši ljudje ne računajo in se
uštejejo. Tako na primer dokaz resnice
pri opravljanju.

Recimo da je Mrak razžalil Skočirja
s tem, da je dejal proti drugim ljudem, da
je Skočir kradel. Skočir je nato vložil tož-
bo proti Mraku radi razžaljenja časti.

Recimo, da je Skočir res kradel in
Mrak izjavi, da to dokaže, vendar to ne
velja. Po ital. kaz. zakonu je dovoljen do-
kaz resnice le, če tožitelj (v tem slučaju
Skočir) to dovoli. Skočir pa ni prepustil
dokaza resnice in obsojen je bil Mrak, ne
da bi preje sodnik ugotovil, ali je obdol-
žitev tatvine osnovana ali ne.

Tedaj ne opravljati v zavesti, češ, saj
mu lahko dokažemo. To ne gre več. Dokaz
resnice je prepuščen le, če drugi to zah-
teva. Ta zakon je mnenja, da če kdo ve o
kom drugim kako kaznjivo dejanje, ga
mora ovaditi pri oblasti, ne pa javno oči-
tati storilcu.

Tedaj ima ta zakon tudi svojo dobro
moralno stran.

Darovi.

Z VIPAVSKEGA.

Za Slov. sirotišče so darovali v roke p.
n. g. Benedikta Poniža:

1. Planina (Gorenjavas, Koboli, Dolen-
javas, Marci, Strancarji, Gustini) Lir 99.10
2. Šmarje (Tevče, Vrtovči, Svinjo, Dol.
Branica, Lisjaki, Čepi, Hrastje, Jekulini,
Potoki) Lir 250.55

3. Velike Žabljice še 10.—
in sicer so darovali po 20 Lir: Kranjec
Frančišek, župnik (Šmarje); — po 11 Lir:
Orel Jožef, (Šmarje); — po 10 Lir: J. Ma-
ierhofer, župnik (Planina), Marc Jožef,
(Koboli), Žvokelj Ignac, (Marci), Štubelj
družina, (Šmarje), Štubelj Pavla, učitel-
jica (Tevče), Samec Emilija, (Tevče),
Gruntar Josip, (Hrastje), Kragelj Val.,
župnik (Velike Žabljice); — Dalje so daro-
vali po 8 (1); 5 (15); in druge manjše vsote.
Skupno Lir 359.65.

Darila za »BOŽIČNICO«.

G.a Kavčič, 2 knjigi, g. Kuštrin 4 kose
čokolade, g. Uršič dozo in solnico, g.čna
Pavla Černigoj kozarec z napisom »Gori-
ca«, g.a Dominko 2 slike in 5 lir, tvrdka
Culot igrače, tvrdka Pertot 4 škatlje pi-
semskega papirja, tvrdka Abuja 8 buteljki
in denarno preplačilo, tvrdka Nardin Ri-
har dcos čokolade, tvrdka Vuga in Just 2
oblekci, tvrdka Rustja 2 škatlji sardin, 2
zavitka biškotov, tvrdka Saunig 3 pare
nadplavov, g.a Žnidarčič ravnateljeva, dve
vagi, dva kipa, zid, mojster Nanut 40 lir,
tvrdka Hribar nasl. 26½ m. raznega bla-
ga, tvrdka Bratuž škatljo bombonov, g.a

dr. Bratševa vazo za cvetlice, tvrdka Sa-
nig Franc 2 škatlji biškotov, neimenovana
g.čna serves za liker, g.a Podgornik Štef.
buteljko in ročno delo, g.a Levpušček Pre-
šernov kip, g.a Mušič kristalno skledo in
škatljo bombonov, tvrdka Kozman 2 ple-
teni torbici, tvrdka Breščak 2 kovčeka, g.a
Kerševani 30 lir, g.a Krainer Blandina 2
porcelanasti kozici, g.a Bačar 2 buteljki
vina, g.čna Bevk slika na steklu, g.čna
Medvešček Rozalka 2 slike, Podgornikova
Milica in Danica vsaka vezan prtič, Pod-
gornikova Vida torbico za ročna dela,
g.čna Podgornikova 2 slike, tvrdka Dra-
šček 2 škatlji biškotov, tvrdka Čuk žogo za
nogomet, g.čna Kralj sliko, dr. Gabršček
20 lir, g.čne Mozetičeve torte, N. N. preka-
jen jezik, Vidmarjeva Rojana oljnatno sliko,
tvrdka Koren servis za belo kavo, 2 kozar-
ca, vago, hranilnik, lonček, g.čna Pečen-
kova 6 ovratnikov, g.čna dr. Medveščeko-
va pleteno stojalo za ročna dela in koša-
rico z nageljni, g.čna Križmanova ročno
torbico, Nada Medveščekova triletna bla-
zina, g.čna Eržen rastlino v lončku, Bu-
kvarna »Kat. tisk. društva« 2 škatlji pi-
semskega papirja.

— Z Vipavskega. — Za Slov. siroti-
šče so darovali v roke p. n. g. Benedikta
Poniža: 1. Planina (Gorenjavas, Koboli,
Dolenjavas, Marci, Strancarji, Gustini)
Lir 99.10; 2. Šmarje (Tevče, Vrtovči, Svi-
no, Dol. Branica, Lisjaki, Čepi, Hrastje,
Jekulini, Potoki) Lir 250.55; 3. Velike
Žabljice še 10.— in sicer so darovali po
20 Lir Kranjec Frančišek, župnik (Šmar-
je); po 11 Lir Orel Jožef (Šmarje); po 10
Lir J. Maierhofer, župnik (Planina); Marc
Jožef (Koboli); Žvokelj Ignac (Marci);

Štubelj družina (Šmarje); Štubelj Pavla,
učiteljica (Tevče); Samec Emilija (Tev-
če); Gruntar Josip (Hrastje); Kragelj Val.
župnik (Velike Žabljice). — Dalje so daro-
vali: po 8 (1), 5 (15), in drugi manjše svote.
Skupno 359 Lir 65 st.

+ Listnica uredništva. Gg. Hreščaku
in Pahorju sporočamo, da bomo njuno iz-
javo priobčili v prihodnji številki, ker ima-
mo za to številko mnogo važnega druge-
ga gradiva. — Tudi vse druge dopisnike
iz dežele, katerih prispevke nismo tokrat
objavili, prosimo za potrpljenje do prihod-
nje številke.

NA PRODAJ je kompletna salonska gar-
nitura, otroška železna postelja, 140 cm
dolga, stroj in marmornata plošča za umi-
valnik, Gorica, Corso Verdi 30 l.

ONI GOSPOD iz Vipavskega, ki želi do-
biti v najem pašnik za pašo svojih
ovac v letošnjem letu, naj se zgleda pri
uredništvu (upravi) »Straže«.

PRVA NARODNA JED

so bile že pred vojno testenine
»Pekate« in kakor vse kaže
je kmalu ne bo hiše med našim
ljudstvom, kjer jih nebi uživali

Neizmerne žalosti potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znanecm pretužno vest, da je naš preljubi soprog, oče, sin, brat itd.

gosp. ANDREJ PODGORNİK

restavrater v „Centralu“

včeraj po dolgi in mučni bolezni v 48. letu svoje stárosti previden s
sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se vrši danes ob 5 ½ uri pop. iz pred
hiše šalosti Via Rabatta št. 13. na domače pokopališče.

Žalujoci:

Josipina, soproga in ostali sorodniki.

GORICA, dne 5. julija 1922.

Pozor mizarji!

Pozor trgovci pohištva!

Prva goriška tovarna ogledal in kristalov

Tvrdka Nardini, Weigensamer & Comp.

GORICA ulica XXIV Maggio št. 14 (tik sodišča).

Izdelovanje ogledal

Brušenje kristalov

Dekoracije kristalov



Umetno izdelovanje
oken vezanih v svincu
in medenini.

Popravila po konkurenčnih cenah.

Velika zaloga raznovrstnega stekla.

Glavni zastopnik za Gorico in okolico

Srečko Pušenjak.

Ne debeio!

Na drobno!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

:: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****



Brzjavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnica
SHS kron

50 MILIJONOV.

CENTRALA:

LJUBLJANA.

Rezerva SHS
kron

45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje,
Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge
po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v
bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8 ½.—12 in od 3—5

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje

Alleschan
najboljši cigaretni papir
Zaloga v
Knjigarni „Kat. Tiskov.
Društva“ v GORICI. :-

Knjigarna K. T. D.
Gorica Montova hiša

ima v zalogi še nekaj županskih trakov (predpisanih trakov), županstva ki jih še nimajo, naj se požurijo.

Krojači! Nudi se Vam prilika izvežbati se popolnoma v krojenju. Kje pove uprava »Goriške Straže«.

PROSTOVOLJNA DRAŽBA.

V četrtek, dne 13. (trinajstega) julija 1922. ob 9. uri dopoldne, se bode prodajalo potom sodnije na lico mesta v Dobravljah na prostovoljni dražbi celo posestvo gosp. Viktorja Zgonik, nadučitelja v Kojsem pri Gorici ležeče v Dobravljah in obstoječe iz dveh hiš in zemljišč pod pogoji, ki se lahko v pogledajo na sodnji v Ajdovščini.

Kr. Pretura v Ajdovščini.

dne 30. junija 1922.

Dr. Feriančič.

Za točnost odpravka, vodia pisarne:

Cigoi.

ŽUPANSTVO OBČINE ŠTEVERJAN.

razglašča

da je imenik oseb pristojenih v to občino, ki zadobijo na podlagi St. Germanske mirovne pogodbe italijansko državljanstvo po polnem pravu, razpoložen v obč. uradu z dnem 1. julija t. l.

V teku 30-tih dni ima vsakdo pravico vložiti reklamacije pri županstvu in sicer bodisi radi opustitve vpisa ali napačnega vpisa.

Reklamacije rešuje podgeneralni civilni komisar v Gorici; proti tem odločitvam je prost utok na generalni civilni komisariat v Trstu (urad št. 13), ki ga je vložiti potom podgeneralnega civ. komisarijata v Gorici v teku 14-tih dni po razglasitvi razsodbe.

— Okrajna bolniška blagajna v Gorici. — JAVNI NATEČAJ.

Pri imenovanju blagajni je do 10. julija t. l. odprt natečaj za mesto provizoričnega uradnika (izven službene pragmatike) v službi blagajnika.

Mesečna plača znaša Lir 733.333 + 80 (blagajniške doklade).

V svrhu natečaja je treba predložiti sledeče dokumente:

1. Dokaz italijanskega državljanstva.
2. Nравnostno izpričevalo.
3. Najmanjše dokazilo dovršenih šol: izpričevalo nižje srednje šole.

Prednost imajo vsi oni, ki morejo dokazati, da so že opravljali podobno službo bodisi v javnih ali privatnih zavodih, in tudi vsi oni, ki so slovenščine zmožni.

Imenovano službo je nastopiti 15. julija t. l.

— Okrajna bolniška blagajna v Gorici. — Vodstvo.

Gostilna pri „BELEM ZAJCU“

v GORICI
Shajališče okoličanov in meščanov.

Postrežba s svežimi domačimi mrzlimi in gorkimi jedili ter z izvrstnim vipavcem, bricem, teranom in zelencem

Za obilno obisk se priporoča JOS. MOLAR restavrateur.

Na razpolago je tudi blev za konje in shrambo koles.

Kmečka banka

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Gorici, Piazza De Amicis — prej Koreni — št. 12, posluje vsaki dan razen nedelj in praznikov. Sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5%. Dovoljuje posojila na vknjižbo in poroštvo pod ugodnimi pogoji.

»PRVA KMEČKA GOSPODARSKA ZADRUGA« v Selu na Vipavskem, pošta Črniče, ima v zalogi okrog 500 hl. 11-12% naravnega domačega belega vina. — Cene zmerne!

Poslano *)

Z ozirom na naznanilo priobčeno v zadnji številki »Goriške Straže« v katerem Nova stavbena zadruga v Št. Petru javlja slav. občinstvu, da podpisani ni več član in urednik te zadruge, in da se izoginem morebitnemu napačnemu tolmačenju naznanjam, da res nisem več član te zadruge in res nimam z njo nič več opraviti, to pa vsled svojega prostovoljnega odstopa. Do tega koraka so me dovedli vzroki, ki sem jih obrazložil v posebnem pismu, s katerim sem naznanil načelstvu svoj odstop. Ako ima načelstvo zadruge pogum, naj objavi vsebino tega dopisa! Seveda bi bilo potreba za tako objavo precej poguma.

Josip Reščič živ. Alojzija.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor zahteva zakon.

NAZNANILO.

IVAN KACIN izdel. orgelj in harmonijev, Gorica, Via della Croce 10 se je preselil v ulico Carlo Favetti št. 6 (ex Vetturini) nasproti »Goriške Straže«.

VABILO

k občnemu zboru Hranilnice in posojilnice r. z. z neom. zavezo v Sv. Križu, ki bo dne 9. julija 1922. ob 3. uri in pol popoldne z navadnim dnevnim redom.

Načelstvo.

POSESTVO NA PRODAJ blizu Sv. Lucije v zelo prometnem kraju. Obsega hišo z mlinom, žago, njivo, gozd in 2 travnika. Pogoji ugodni. — Natančnejša pojasnila daja Josip Munič, trgovec pri Sv. Luciji ob Soči.

SALONSKA KOMPLETNA garnitura, otroška železna postelja 140 cm dolga, šivalni stroj ter marmornata plošča za umivalnik je na prodaj. Gorica, Corso Verdi 30, I. nadstr.

NAZNANILO.

Občeznana krojačnica Alojzija Pahorja do sedaj v Via Carducci 3; naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da se je preselila Via Morelli št. 4. (blizu vogala Via Caserma) in se priporoča da ga tam vsi obiščejo.

Z odličnim spoštovanjem Alojzija Pahor.

Iz proste roke je takoj na prodaj posestvo in sicer: 4 ha zemljišča, velika skoraj nova hiša, v kateri se nahaja dolgoletna dobro idoča gostilna in trgovina. Zraven hiše je kovačija, mlin, žaga in stružnica (draksl) vse na vodno silo.

Cena po dogovoru. — Naslov pove uprava lista.

2000 strešne opeke (korita) se prodaja.

Kje pove uprava »Goriške Straže«.

Naznanilo.

Obveščam svoje cenj. odjemalke da sem se preselila s trgovino klobukov v ulico Mameli 4 (Prej via Scuole) Gorica.

Otilija Calligaris.

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni

D.ra G. & A. DE LEO

Specialista spopolnjena na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja cevi in kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.

GORICA, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzetta) N. 8

ANTON TERPIN in Comp.

nova zaloga
manufakturnega blaga
v Gorici, Via Rastello št. 10

se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk.

Cene brez konkurence.

Na drobno! Na debelo!

Pozor!

Na domačo
tvrdko

Andrej Maurič

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.) GORICA

Velika zaloga ravnokar došlega poletnega sukna za moške in ženske obleke, raznovrstnega perkala zephirja ter velika izbira perila, civilha, volne, žime, morske trave, vzmeti, izgotovljene postelje, ter velika izbira odev. — Lastna krojačnica sprejema vsako naročilo izvršuje točno in po zmernih cenah.

Velika izbira izgotovljenih oblek. Sprejme vajenca za trgovino.

J. Lenassi, Solkan.

Moka, sir, oves, otrobi, sladkor, špeh, olje, petrolej

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

Knjigarna Kat. Tisk. Društva
Gorica, Via Carducci 2.

NA DEBELO!

Šoski zvezki

(Spisovnice lepopisnice)

Risanke,

Pisemski papir

(v veliki izbi)

Papir uradni, trgovski ovojni itd.

Cigaretni papir

Excelsior, Abadie, Oleschan Union za večje množine poseben popust.

Cene konkurenčne

Knjigarna Katol. Tisk. Društva
Gorica, Montova hiša.

NA DROBNO!

Peresa, črnilo, svinčniki
v veliki izbi

Rožni venci, nabožne slike

Tiskovine za cerkvena oskrbnštva
in županstva

Tuš, barve, risarski papir, pro-
zorni papir Lichtpanspapir

Trgovske (poslovne) knjige (glavne,
pomožne blagajniške knjige itd.

ETERNIT TOVARNA:
Casale Monferrato (Piemonte)

Opozarjamo slavno občinstvo na jedino pristni „ETERNIT“ ki se spečuje v Gorici samo v zalogi A. NARDINI, ulica Dante šte. 24, ki je edina v vsej - - Julijski Benečiji. Vsi enaki pridelki v drugih zalogah so ponarejanja. - -

„ETERIT“

Pietra Artificiale

GENOVA

BRUNO SAUNIG - GORICA

Via Carducci 3 — Telefon št. 162 — Via Carducci 3

Na debelo!

Usnje
Cevlarske in sedlarske
potrebščine
vvi
Tržaški biči, bičevniki

Glavna zaloga za Goriško podpetnikov „Pell“ na debelo po tovarniških cenah.

Sveče, Kadila
Vosek

Nakupuje čebelni vosek po dnevnih cenah.

Na drobno!